

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus III. Argumentum. Existens in possessione præsentandi ad unum Beneficium, dicitur etiam esse in possessione quoad aliud Beneficium ejusdem foundationis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

ut tradunt *Soccin. sen. cons. 57. nu. 4. lib. 3. Peregrin. cons. 49. num. 4. lib. 2.* & magis in specie respondit *Rot. in dec. 166. num. 21. par. 6. rec. in Mediolanen. Prioratus super mixtura, & filiis familias 15. Junii 1705. S. Absque eo, quod coram Eno Priolo, & 29. Januarii 1706. S. Siquidem coram bo. me. Caffarello, & in Materanen. Parochialis super pertinentia 11. Januarii 1712. S. Et ratio coram R. P. D. meo Falconerio.*

49 Vel ad summum intelligi valeret de qualitate hæreditaria annexa illis tantum de familia, itaut exinde arguatur juspatronatus mixtum, quod nihil differt ab ipso familiari, cum pari modo utrumque transire nequeat in extraneos, seu de aliena familia existentes quemadmodum observant, *Paris. cons. 48. num. 9., & 10. lib. 3. Gabriel. cons. 169. n. 5. lib. 2. Lotter. de re benefic. lib. 2. quest. 11. n. 41. & seqq., & Rot. dec. 166. n. 24. par. 6. rec. coram Celso dec. 106. nu. 11. in Alexanen. Beneficii 11. Decembris 1711. S. Cæterum coram R. P. D. meo Aldrovando, in dicta Materanen. Parochialis super pertinentia 11. Januarii 1712. S. Secundum in fine coram R. P. D. meo Falconerio, & in Aversana Beneficii 4. Decembris 1715. S. Fortius coram Eno Scotto.*

50 Minusque tandem obstitit, quod cum præfatum Juspatronatus sit lineale, & divisum in tribus lineis, juxta arborem ex parte Josephi exhibitam, intrare proinde debeat conclusio, qua mediante illud in una linea durare possit familiare, ubi supersunt Agnati, in altera verò fieri valeat hæreditarium ubi Agnati defecerunt de qua latius tradit *Rota in Nolana juspatronatus 8. Junii currentis à S. Quatenus verò coram R. P. D. meo Crispo.* Quoniam obiectio isthæc non subsistit in facto, nec relevaret in jure, non enim regit in facto, dum in eo probatur Agnatos, qui antea-ctis temporibus præsentarunt, aliquando fuisse sex, aliquando autem septem, & ultra, non verò tres tantum exadverso suppositos, ut liquet ex supradictis statibus relatis in *Summ. Angeli num. 9.* In jure autem non officeret, quia non ostenditur, prout requiritur pro jurepatronatus lineale, quod in ullo ex dictis statibus aliquis Agnatus unquam præsentaverint per quotam, sed contrarium clarè convincitur, dum omnes simul semper præ-

fentarunt, veluti Agnati de familia, & componentes familiam, & hisce eorum præsentationibus consonant quoque Sententiæ ab Ordinariis prolata, hoc namque casu omnis excluditur divisio juspatronatus per lineas, observant *Cardin. de Luc. de jurepatr. disc. 55. num. 5., & 6. R. P. D. meus Ansaldus in adnot. ad dec. 52. n. 27., & seqq. & Rot. in Mediolanen. Præpositura 3. Martii 1704. S. Huc usque cum seqq. coram R. P. D. meo Ansaldo, & in Romana Cappellania 28. Junii 1709. S. Minusque coram eodem; Recurrente semper responsione, quod ex hæcenus deductis denegari saltè nequit, quin hujusmodi propositæ exceptiones altiore requirant indaginem, quod utique est plusquam sufficiens, ut firmo remanente ultimo statu illæ rejiciantur ad judicium proprietatis ad tradita per *Calderin. cons. 23. de preben., & inquit Rot. in Hipporegien. Beneficii 11. Februarii 1704. impress. penès Modern. Asculan. dec. florent. 45. S. 2. n. 7. in d. Papien. Rectoria 10. Decembris 1714. S. Et in universum, & in Comen. jurispatr. 15. Martii 1715. S. final. coram R. P. D. meo Cerro in Mediolanen. Beneficii 7. Julii 1715. S. His ita coram R. P. D. meo Crispo cum aliis relatis in dec. hujus cause S. Donec, & seqq. coram Eminentissimo Scotto.**

Et ita utraque &c.

ARGUMENTUM.

Existens in Possessione præsentandi ad unum beneficium, dicitur etiam esse in possessione quoad aliud beneficium ejusdem foundationis.

SUMMARIUM.

- 1 Clausula, salvo jure Ordinarii, an efficiat, ut ultimus status non sit manutenibilis, & que jura præservet? Vide n. 4.
- 2 Existens in possessione præsentandi quoad unum beneficium, dicitur etiam esse in possessione quoad aliud beneficium ejusdem foundationis.
- 3 Sola diversitas foundationis beneficiorum, & non horum distinctio efficit, ut ex possessione præsentandi ad unum beneficium argui nequeat possessio respectu alterius.
- 5 Ultimus status quando est incertus recurritur ad status anteriores, qui habentur pro ultimo statu.

CASUS III.

Fuerunt fundata à quodam pio Testatore de propriis bonis duo beneficia in quadam Ecclesia cum reservatione Jurispatronatus dumtaxat favore ejus descendendum, Titius præterens descendere à dicto Testatore, & ad se spectare juspatronatus quamvis in quampluribus vacationibus unius ex dictis beneficiis ex. gr. A. pacificè præsentaverit cum subsecuto effectu; in ultima tamen vacatione ejusdem beneficii ejus præsentatio fuit contradicta, & præsentatio fuit concessa institutio ab Ordinario: cum protestatione, quòd ipse non intendebat canonizare pertinentiam jurispatronatus; & cum clausula præservativa omnium, & quorumcumque jurium; Vacato autem nuper altero beneficio ex. gr. B. ad quod Titius præfatus nunquam præsentavit; idem in nixu possessioni præsentandi, & ultimo statui in quo reperiebatur respectu Beneficii A; præsentavit ad dictum beneficium B. vacans; Quæritur an hujusmodi præsentatio sustineatur?

Videtur respondendum negativè; Agitur enim de duobus beneficiis inter se distinctis; Unde ex eo, quòd Titius sit in possessione præsentandi respectu unius, non sequitur quòd sit etiam in possessione respectu alterius, & quòd vigore ejusdem possessionis possit ad alterum præsentare; præsertim concurrente in præsentiarum circumstantia illa, nimirum, quòd possessio, seu ultimus status, in quo ipse reperitur respectu beneficii A, non fuit pacificus, sed contradictus, & admissus cum clausula *salvo jure Ordinarii*, quæ efficit ut ipse ultimus status protestatus non sit manutenibilis, nec etiam respectu ipsius beneficii A *Vivian. de jurepat. lib. 5. cap. 2. num. 12. Marefcott. var. resol. lib. 1. cap. 55. num. 30. Card. de Luc. de jurepat. disc. 63. num. 19. Posth. de manuten. observ. 32. num. 16. Rot. decis. 96. num. 15. par. 13. recent.* Fortius igitur non erit manutenibilis, nec respectu beneficii B. nec vigore illius poterit Titius ad hoc præsentare.

2 Contrarium tamen venit de jure dicendum; Quoniam cum ambo beneficia proveniant ex eadem fundatione, & ex eodem fonte, existens in actuali possessione præsentandi ad unum beneficium, dicitur

Par. II.

etiam esse in possessione quoad aliud; & possessio quoad beneficium A deservire potest ad effectum præsentandi pro beneficio B. eandem causam, & originem habente. *Lotter. de re benef. lib. 2. quest. 10. num. 20. Piton. discept. Eccles. 28. num. 9. Rot. decis. 671. num. 2. & seq. par. 18. & decis. 130. num. 13. par. 19. rec. & in Majoricen. beneficii 11. Maji 1705. S. final. coram bo. me. Muto, & in Frisingen. Decanatus 12. Junii 1711. S. Præsertim in fin. coram bon. mem. Molines, & in Leodien. Pastoratus 20. Martii 1716. S. Eoque certius coram R. P. D. Lancetta.*

3 Nullatenus obstante, quòd præfata beneficia sint inter se distincta; sola namque eorum distinctio nequit operari, nè existens in possessione præsentandi respectu unius dicatur esse in possessione etiam respectu alterius, cum ad hunc effectum requiratur diversitas fundationis eorundem beneficiorum; seu quòd beneficia proveniant à diversa fundatione, siquidem tunc certè ex possessione præsentandi respectu unius, argui non posset possessio etiam respectu alicujus beneficii. *Rot. in Monasterien. Canonatus 19. Febr. 1714. S. Absque eo quòd coram R. P. D. Ansaldo, & in Bituntina beneficiorum 13. Martii 1716. S. Sed in universum coram R. P. D. Crispo.*

4 Quod verò possessio præsentandi, seu ultimus status, in quo reperitur dictus Titius, sit protestatus ab Ordinario cum clausula præservativa omnium, & quorumcumque jurium, non efficit nè ille sit manutenibilis, dum illa clausula præservat omnia jura in petitorio, non verò in possessorio. *Piton. discept. Eccles. 28. n. 15. Rota in Pisana Prioratus 11. Aprilis 1712. S. Quin ullatenus coram R. P. D. Ansaldo;* Sed etiam per malam hypotesim omisso quòd ille sit turbidus, & non manutenibilis, tamen cum idem Titius in quampluribus antecedentibus vacationibus beneficii A. præsentaverit pacificè ad illud, isti status anteriores sufficiunt; ad hoc ut ipse possit præsentare ad beneficium B. vacans ejusdem fundationis, dum ultimus status, quando est incertus, illo posthabito, ad effectum obtinendi institutionem, recurritur ad status anteriores, qui tali casu faciunt figuram ultimi status, & pro ultimo statu attenduntur. *Rot. in*

Aretina beneficii 20. Januar. 1701. §. utique, & 23. Aprilis 1703. §. Minimè coram R. P. D. Ansaldo, & in Cremonen. beneficii 3. Decembris 1706. §. Facile coram R. P. D. Lancetta, & in Lucana beneficii 22. Febr. 1709. §. Descendendo coram R. P. D. Falconerio.

ARGUMENTUM.

Manutentio concedenda est existenti in possessione juris eligendi Vespillonem.

SUMMARIUM.

- 1 *Existens in possessione juris eligendi Vespillonem est manutenendus.* Amplia, ut num. 2.
- 3 *Jus eligendi Vespillonem, & statuere taxam pro sepultura pertinet ad curam, & sollicitudinem Episcopi.*

CASVS IV.

Communitas A spatio centum annorum abrogaverat sibi jus eligendi Vespillonem, cum privativa, quòd nemo possit sepelire mortuo s ejusdem Civitatis, & funerarium emolumentum accipere, nisi Vespillo à dicta Communitate electus. Propter quam privativam; ad hujusmodi munus, seu officium sepeliendi mortuos suscipiendum multi concurrebant, taliter ut à præfata Communitate illud deliberabatur ad extinctionem candelæ plus offerenti, sicuti datium publicum, & descriptum fuerat inter proventus Communitativos in tabella. Sed quia exinde multa proveniebant inconvenientia, Eminentissimus Præfectus Boni Regiminis in visitatione dictæ Communitatis jussit deleri à tabella dictum officium, & mandavit à Communitate supplicari Episcopum, ut diminueret taxam solvi solitam pro sepultura, qui deputavit Vespillonem præscribendo debitam taxam pro sepultura, de consensu tamen, & confirmatione prædictæ Communitatis.

Accidit nuper, quòd deputatus à supradicto Episcopo criminaliter de furto inquisitus, suum amplius munus exercere non potest. Unde Vicarius Generalis alium elegit, qui nunc actualiter hujusmodi munere fungitur. Sed Communitas redeundo ad suas pristinas præventiones, alium elegit ad idem munus Vespillonis, & inhibuit coram Judice Laico, nè

electus à Vicario suum munus exerceret. E contra alia expedita fuit inhibitio tam nomine electi à Vicario, quàm nomine Promotoris Ficalis ejus Curia Episcopalis contra electum à Communitate, nè ille tale officium exercere auderet. Quibus stantibus disputari contingunt sequentia dubia:

Primò, *An, & cui sit danda manutentio in jure eligendi Vespillonem?*

Secundò, *An, & de cujus bono jure constet in casu &c.* Quæ favore Promotoris Ficalis Curia Episcopalis dictæ Communitatis resolvenda sentiebam.

I Etenim in ordine ad primum Episcopus ante vacationem dicti officii Vespillonis possidebat hujusmodi jus eligendi Vespillonem, prout non controvertitur à Communitate, ac proinde manutenendus est in hac possessione non solum quia ad effectum manutentionis in quasi possessione jurium incorporalium in judicio possessorio ultimus status attenditur, juxta *Gratian. discept. forens. cap. 577. num. 13. Calderin. conf. 12. de jurepat. Sabell. Summ. divers. in verb. Status num. 2. Rota decis. 589. num. 1. coram Cavaler. & decis. 1213. num. 5. & decis. 1437. num. 1. coram Seraphin., & auctoritates in Commentario relatas.* Sed etiam quia in manutentione nudum factum, & sola detentio consideratur *Castr. in l. Aquilius sub num. 5. de donat. Cephal. conf. 16. sub num. 5. lib. 1. Rot. decis. 97. num. 10. par. 5. recen. tom. 1.* Et manutentio numquam possidenti denegatur, cum pro manutentione obtinenda sufficiat sola possessio absque alia tituli productione *§. Retinenda instit. de interd. l. 1. §. Interdictum autem ff. uti possid., Rota decis. 160. num. 1. & 458. num. 1. coram Gregor. Posth. decis. 402. num. 10.*

Nec Communitas allegare valet ignorantiam, quia optimè scivit, Episcopum elegisse Vespillonem, & non reclamavit; Quo casu amisit possessionem hujusmodi juris eligendi Vespillonem, juxta doctrinam *Giovagnon. conf. 9. nu. 88. & conf. 11. num. 73. & 74. lib. 1. Cavaler. decis. 655. num. 22. Posth. decis. 58. num. 22., & cessit dictam possessionem, itaut in illa manutenendus veniat Episcopus, ut optimè docet *Natt. conf. 398. num. 38. Menoch. de retinen. remed. 3. num. 259. Gonzal. super**

regul. 8. gloss. 34. num. 118. *Posth. decis.* 237. num. 2.

Immo prædicta Communitas jussu Eminentissimi Præfecti Boni Regiminis supplicavit Episcopum, ut diminueret taxam solvi solitam pro sepultura, & Vespillonem eligeret, adeoque de voluntate Communitatis Episcopus cepit hujusmodi possessionem; cui proinde manutentio denegari non valet. *Rot. dec.* 190. num. 2. *coram Ubald. Posth. observ.* 48. n. 36. & seqq.

2 Sed alio etiam titulo manutentendus est Episcopus in suo jure eligendi Vespillonem, tum quia possessio in hujusmodi jure fuit ab ipso capta autoritate Judicis, scilicet Eminentissimi Præfecti Boni Regiminis, qui jussit deleri hujusmodi officium Vespillonis à Tabella, quæ quolibet anno ad Sacram Congregationem Boni Regiminis transmittitur, & mandavit Communitati supplicari Episcopum, ut eligeret Vespillonem, tum etiam quia dicta possessio non habet juris resisten-
tiam. Quibus casibus possessionem hanc, quam habet Episcopus in jure eligendi Vespillonem, manutendam esse docent *Angel. in l. clam possidere §. Qui ad nundinas num. 2. in fine, & ibi Alex. num. 2. ff. de acquir. possess.* *Rota decis.* 802. num. 6. par. 5. *diversor. Posth. decis.* 219. num. 1. & *observ.* 44. num. 7. *Rot. divers. decis.* 713. par. 4. Et ratio est, quia possessio capta auctoritate Judicis privat alium sua pos-

sessione. *Posth. decis.* 381. n. 1.

3 In ordine ad secundum dubium affirmativa pariter sequitur resolutio favore Episcopi; Nam deputare, & eligere Vespillonem, ut ex officio habeat sepellire Subditos Episcopi in Ecclesiis eidem subjectis, & statuere taxam pro sepultura pertinet ad curam, & sollicitudinem Episcopi, qui curam, & jurisdictionem habet in tota sua Diocesi tam de jure communi, quam vigore Concilii Tridentini. *Text. in cap. Cum Venerabilis, cap. Cum Dilectus de Religios. domib. cap. auditis de præscript. Concil. Trident. sess. 6. cap. 5. & sess. 14. cap. 2. 3. & 8. de reformat. Rota decis.* 41. num. 1. par. 5. *recentior. tom. 1. & decis.* 487. num. 1. & 2. par. 14. *recent.* Unde videtur esse jus proprium Episcopi; quod comprobatur etiam ex facto ejusdem Eminentissimi Præfecti Sac. Congregationis Boni Regiminis, qui non jussit Communitati supplicare Episcopum, ut diminueret taxam solvi solitam pro sepultura, & permittere eandem eligere Vespillonem, qui ex officio haberet sepellire mortuos totius Civitatis in suis Ecclesiis, nisi agnovisset hoc esse jus propriè conveniens Episcopo, & non Communitati Laicali, quæ non potest quidquam statuere super rebus ad Ecclesiam pertinentibus. *Bartol. in l. omnes Populi num. 25. de jur. jur. Alex. cons.* 27. num. 7. *lib. 1. Rot. decis.* 283. num. 7. par. 14. *recentior.*

